

На сучасному етапі активного використання комп'ютерних інформаційних технологій виникає нагальна потреба адекватної підготовки викладачів щодо використання їх для навчання різних дисциплін, починаючи з початкової школи. У зв'язку з цим, О. Кравчук охарактеризовано теоретичні основи впровадження комп'ютерних технологій у початковій школі у конкретизації таких питань:

а) вивчення комп'ютерної техніки розпочинається в рамках пропедевтики курсу інформатики;

б) набуті вміння роботи за комп'ютером, а також навички конструювання та керування об'єктами уможливають використання комп'ютерів на уроках з різних навчальних предметів (математики, природознавства тощо) з метою навчання, тренажу та контролю знань;

в) комп'ютерні навчальні програми та курси передбачають кілька напрямів навчальної та розвивальної діяльності учнів: пізнавальний, прикладний, алгоритмічний, розвиваючий, підтримка, корекція і пропедевтика знань, умінь і навичок навчальних предметів;

г) технологія застосування інформаційних технологій у процесі вивчення різних дисциплін у початковій школі (зокрема природознавчого спрямування) у своїй структурі має специфічну мету, зміст, методи, засоби, форми, принципи, організацію і управління навчальним процесом, контроль знань, умінь та навичок [1].

Здійснений аналіз педагогічного досвіду вітчизняних учителів-новаторів засвідчив, що застосування ІКТ у початковій школі проникає у вивчення усіх навчальних предметів (зокрема і «Природознавства»).

Список використаних джерел

1. Кравчук О. В. Підготовка майбутніх учителів до застосування інформаційних технологій у процесі вивчення суспільствознавчо-природознавчих дисциплін у початковій школі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.04 / О. В. Кравчук. Режим доступу : <http://www.disslib.org/pidhotovka-majbutnikh-uchyteliv-do-zastosuvannja-informatsiynykh-tekhnologiy-u-protsesi.html>, вільний. – Заголовок з екрану.
2. Модельна навчальна програма 1 для 1-го класу та навчально-методичні матеріали. – Режим доступу: <http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/08/Navchalni-materialy-na-2-tyzhden-zmist-Sajt-1.pdf>, вільний – Заголовок з екрану.

УДК 378: 37. 036

МИКУЛІНА Е. М.
МИКУЛІНА А.К.
Мукачівський державний університет, Україна

КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД У ФОРМУВАННІ ХУДОЖНЬОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Входження України в педагогічний простір Європи і всього світу потребує формування у вищій школі майбутнього педагога, якого можна буде назвати «громадянином світу», якому притаманні як загальна, так і художня культура. За умови сформованої художньої культури як «якості особистості» людина стає

емоційно багатою, творчою, високопрофесійно-сформованою і моральною особистістю [1, с. 204].

Художня культура особистості є специфічною якістю динамічної структури неповторної, унікальної індивідуальності, яка реалізує свою єдність у вчинку, що постає як осягнення особистісного сенсу художньої цінності, яка міститься у творах мистецтва [2, с. 23].

Вплив художньої культури на особистість обумовлений її поліфункціональним і культуротворчим характером. За допомогою художньої культури суб'єкт стає носієм цінностей, які він співвідносить з власними ідеалами й прагненнями. Як підкреслює С. Черепанова, саме під впливом мистецтва «набувають розвитку такі елементи творчого мислення, як асоціативність, образність, уява, фантазія. Безпосередньо діючи на почуття, а через них на інтелект людини, мистецтво глибоко впливає на соціальну практику» [3, с. 74].

Проблеми культурологічного підходу до педагогічної підготовки педагога представлені у працях науковців (В. Бутенко, М. Лещенко, С. Мельничука, Н. Миропольської, В. Орлова, О. Щолокової та ін.), якими зроблено висновок: мистецтво, як одна з форм пізнання дійсності, забезпечує різнобічний вплив на свідомість людини, тобто виступає джерелом пізнавальної діяльності, духовного збагачення й засобом формування світогляду кожної окремої особистості. Воно допомагає усвідомити людині своє покликання, визначити систему соціальних цінностей, які стануть пріоритетними в її житті. Мистецтво, яке володіє великим спектром знань, створює значні можливості ціннісного виховного впливу [1, с. 205].

На думку сучасних педагогів художня культура проявляється в професійній діяльності, спілкуванні. Це означає, що сутність і зміст художньої культури майбутнього педагога визначається такими характеристиками, що поєднують у собі інтелектуальні, емоційні, волеві якості, професійно-моральні переконання, знання уміння й навички, тобто характеризують художньо-естетичну діяльність і ті вимоги до особистості педагога, яким він повинен відповідати [2, с. 26].

Дослідник Л. Михайлюк зауважує, що людина, яка бажає відчувати насолоду від творів усіх видів мистецтва, повинна бути культурно освіченою, що «означає бути здатною до розуміння культурного сенсу творів мистецтва, їх спрямування не тільки до даної епохи чи особистості, чи представника нації, але й до людства в цілому» [1, с. 207].

На нашу думку, формування художньої культури майбутнього педагога повинно починатися з формування естетичної культури на особистісному рівні. Йдеться про розуміння естетичної значущості творів художньої культури, оволодіння естетичними цінностями засобів народного мистецтва.

Художня культура як інтегративна якість особистості визначається здатністю до активного внутрішнього мистецького діалогу. Її компоненти утворюють сформовані цінності, які реалізуються в діяльності і в яких результати суспільної культури постають як особистісні досягнення. Художня культура у всій багатоманітності її видів стає при цьому надбанням особистості, її естетичним світом, завдяки якому збагачується життєвий досвід і досвід художнього бачення, формуються художні

почуття, смаки, потреби, які свого часу набувають художньо-естетичної форми[2, с.24].

М. Гольберг зауважує, що для розуміння явищ художньої культури, особливо мистецтва, необхідно навчити давати оцінку художньо-естетичним виробам. Важливим є завдання навчити людину «входити в світ прекрасного» [3, с.61]. Художня культура здатна формувати духовні та художні потреби на особистісному й на професійному рівнях, художній світогляд, готовність до мистецького діалогу, уміння сприймати й інтерпретувати твори мистецтва.

Т. Іванова зазначає, що майбутній педагог має знати основи загальної світової культури. Вона підкреслює, що педагог сьогодні має відтворюватись не стільки як професіонал, скільки як «носій цілісного культурного потенціалу» [3, с.34].

Сьогодні тривають пошуки науковцями й педагогами шляхів відходу від вузько спеціалізованого навчання, спрямованого лише на професійну підготовку майбутніх педагогів.

Отже, вирішення проблеми культурологічного підходу і формуванні художньої культури особистості майбутніх педагогів потребує подальшого удосконалення: впровадження в навчальний процес підготовки майбутніх педагогів більше предметів художньо-естетичного циклу; створення педагогічних умов, які б стимулювали формування художньої культури майбутніх педагогів.

Список використаних джерел

1. Кондрацька Л. А. Антропологічний погляд на проблему культурологічної підготовки особистості майбутнього вчителя мистецтва / Л. А. Кондрацька // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2002. – №6. – С. 202 – 214.
2. Миропольська Н. Є. Формувати почуття прекрасного / Н. Є. Миропольська – К.: Т-во «Знання» УРСР, 1987. – 32 с.
3. Основи викладання мистецьких дисциплін/За заг. ред. О. П. Рудницької. – К., 1998. – 183 с.

УДК 371.03-057.874 «7124»

МІШКО М. В.,
ЛАЛАК Н. В.,
Мукачівський державний університет, Україна

ГЕНЕЗИС І СУТНІСТЬ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ ЯК ОСОБЛИВОЇ МОДЕЛІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

Звертаючись до історії педагогічної думки, можна помітити, що на кожному етапі розвитку історико-педагогічного процесу вчені-педагоги цікавились питаннями підвищення ефективності навчання молоді, пов'язуючи це зі змінами в організації та методиці навчання. Для кожної епохи було характерним прагнення педагогів активізувати процес навчання з урахуванням індивідуальних рис особистості учня, виховувати його у спілкуванні з учителем та однолітками тощо. Це завдання в різні часи розв'язувалось по-різному.

Ще у стародавні часи філософ Сократ вів бесіди з учнями, спрямовував своїх слухачів шляхом запитань і відповідей знаходити «істину», при цьому не пропонуючи їм готових положень і висновків. Подібні думки знаходимо у працях

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>